T072 BL 2 (046) Giới Nhận Thức Ăn Quá Mức Đã Cho-92 Pháp Đơn Đề-Giới Pháp Của Tỳ Kheo

Tạng Luật (Linh Sơn Pháp Bảo)

38-GIÔÙI NHAÄN THÖÙC AÊN QUAÙ MÖÙC ÑAÕ CHO Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, coù moät cö só sinh ñöôïc moät beù gaùi töôi ñeïp voâ song, cha meï raát hoan hyû. Ñeán khi ñaày thaùng, cha meï em ñònh toå chöùc leã khaùnh hyû, neân suy nghó: "Con beù naøy ñoan chaùnh, hieám coù treân ñôøi, neáu quoác vöông bieát ñöôïc, aét seõ ñoaït laáy, vaäy ta neân ñaët cho noù moät caùi teân xaáu xí", beøn ñaët teân laø Haït Nhaõn. Coâ gaùi naøy daàn daàn khoân lôùn, quan xem töôùng cho vua troâng thaáy, lieàn hoûi (daân chuùng): "Con beù naøy con nhaø ai vaäy?". Coù ngöôøi ñaùp: "Con gaùi cuûa cö só Moã giaùp ñaáy". Vieân quan xem töôùng cuûa vua suy nghó nhö sau: "Töôùng cuûa coâ naøy phaûi laøm ñeán ñaïi phu nhaân cuûa vua", beøn taâu vôùi vua: "Nhaø kia coù moät ngöôøi con gaùi quyù töôùng, ñaùng laøm ñeán hoaøng haäu, neân tuyeån coâ vaøo cung". Vua beøn sai ngöôøi ñeán nhaø aáy hoûi xem coâ ta teân gì, thì hoï ñaùp: "Teân laø Haït Nhaõn". Söù giaû beøn trôû veà baùo laïi nhaø vua. Vua noùi: "Caùi teân naøy khoâng toát ñeïp. Ta khoâng caàn". Veà sau, coù ngöôøi xin cöôùi coâ, cha meï choàng baûo röôùc coâ veà nhaø. Ngöôøi choàng beøn sai söù giaû ñeán xin röôùc daâu, thì gia ñình nhaø gaùi ñaùp: "Seõ ñöa ngay", beøn chuaån bò caùc vaät duïng ñeå ñöa tieãn con gaùi vaø laøm caùc thöù baùnh. Boãng nhieân coù moät Tyø-kheo tuaàn töï khaát thöïc, ñeán nhaø aáy. Meï coâ troâng thaáy thaày, lieàn khôûi taâm tin töôûng, hoan hyû, hoûi: "Toân giaû coù caàn baùnh khoâng?". Thaày ñaùp: "Caàn". Baø lieàn ñem caùc thöù baùnh cuùng döôøng ñaày baùt cuûa thaày. Khi ñaõ nhaän ñöôïc baùnh, thaày beøn ñem veà Tinh xaù, goïi caùc Tyø-kheo quen bieát cuøng aên. Caùc Tyø-kheo hoûi: "Tröôûng laõo, thöù baùnh naøy raát ngon, thaày ñöôïc ôû ñaâu vaäy?". Thaày ñaùp: "Ñöôïc taïi nhaø cuûa coâ Haït Nhaõn". Caùc Tyø-kheo nghe theá, beøn ñeán nhaø aáy, vaø hoï cuõng nhaän ñöôïc baùnh nhö ngöôøi ñaàu. Nhö vaäy, töøng ngöôøi, töøng ngöôøi cöù ñeán xin, khieán nhöõng phaåm vaät duøng tieãn ñöa con gaùi heát saïch. Traûi qua ngaøy thöù hai, thöù ba cuõng nhö theá. Ngöôøi choàng laïi sai ngöôøi ñeán nhaéc. Nhaø gaùi laïi noùi: "Xin ñôïi ít hoâm laøm cho xong leã vaät ñöa tieãn ñaõ". Nhöng roài caùc Tyø-kheo haèng ngaøy laïi ñeán xin heát caû. Vì coâ daâu khoâng veà nhaø choàng ñuùng ngaøy giôø neân oâng choàng noåi caùu noùi: "Ta ñaõ sai ngöôøi ñeán nhaéc (maáy laàn) maø ñeàu baûo raèng leã vaät laøm chöa xong neân chöa ñöa ñeán, chaéc laø coù taâm naøy khaùc roài", lieàn sai ngöôøi ñi xin

cöôùi coâ gaùi khaùc. Meï coâ Haït Nhaõn nghe tin con gaùi mình bò khieån traùch, baø raát ñau buoàn, than khoùc. Coâ cuõng saàu naõo traùch meï khoâng ñöa tieãn mình ñuùng ngaøy giôø neân môùi bò khieån traùch. Nhöõng ngöôøi haøng xoùm thaáy theá beøn hoûi: "Caùc vò vì sao maø öu saàu, than khoùc?". Hoï beøn trình baøy ñaày ñuû söï kieän keå treân vôùi nhöõng ngöôøi haøng xoùm. Theá roài, ngöôøi laùng gieàng cuõng traùch: "Vì sao baø khoâng ñöa tieãn con gaùi tröôùc roài môùi saém caùc thöùc aên uoáng khaùc maø boá thí cho caùc Tyø-kheo?". Caùc Tyø-kheo nghe

ñöôïc lieàn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät beøn baûo goïi caùc Tyø-kheo aáy ñeán. Khi hoï tôùi roài, Phaät lieàn hoûi: "Caùc ngöôi coù vieäc ñoù thaät chaêng?". - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp (caùc Tyø-kheo) nhaän nhöõng thöùc aên duøng ñeå ñöa tieãn coâ daâu. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Vöông xaù, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, trong thaønh coù ngöôøi khaùch buoân teân laø Voâ UÙy saép ñi xa cuøng vôùi caùc khaùch buoân khaùc. Luùc aáy, baø vôï oâng ñang ôû nhaø saém söûa caùc thöù löông thöïc ñi ñöôøng. Theá roài, caùc Tyø-kheo tuaàn töï khaát thöïc ñeán nhaø aáy, baø vôï troâng thaáy khôûi tín taâm, hoan hyû hoûi: "Toân giaû coù caàn buùn khoâng?". Thaày ñaùp: "Caàn". Baø lieàn caét moät phaàn löông thöïc ñem ñoå ñaày baùt, cuùng döôøng cho Tyø-kheo. Tyø-kheo ñöôïc thöùc aên roài, lieàn mang veà Tinh xaù Truùc Vieân Ca-lan-ñaø, goïi caùc Tyø-kheo quen bieát cuøng aên. Caùc Tyø-kheo hoûi: "Thaày ñöôïc thöùc aên ngon theá naøy ôû ñaâu vaäy?". Thaày ñaùp: "Ñöôïc taïi nhaø cuûa oâng khaùch buoân Moã giaùp ñaáy". Caùc Tyø-kheo nghe theá, lieàn cuøng nhau ngöôøi naøy ngöôøi khaùc, ñeán nhaø aáy xin löông ñi ñöôøng ñeán noãi heát saïch. Nhö vaäy, hoï phaûi saém löông thöïc ñeán ngaøy thöù hai, thöù ba. Nhöng roài caùc Tyø-kheo cuõng thay phieân nhau ñeán xin heát caû cho ñeán ngaøy thöù tö, saém löông xong thì ñi theo khoâng kòp baïn, bò ñaùm cöôùp laáy taøi vaät heát saïch. Baø vôï oâng khaùch buoân nghe theá, saàu naõo, khoùc than. Ngöôøi haøng xoùm beøn hoûi: "Vì sao baø khoùc than nhö vaäy?". Baø lieàn trình baøy ñaày ñuû söï kieän treân vôùi ngöôøi laùng gieàng. Ngöôøi laùng gieàng noùi: "Vì sao baø khoâng saém tröôùc löông thöïc cho ngöôøi ra ñi xong roài sau ñoù môùi saém caùc thöù khaùc boá thí cho caùc Tyø-kheo?". Caùc Tyø-kheo nghe ñöôïc vieäc ñoù, lieàn ñeán baïch ñaày ñuû söï kieän leân Theá Toân. Phaät beøn baûo goïi caùc Tyø-kheo aáy ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: "Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät chaêng?". Hoï ñaùp: "Coù thaät nhö vaäy". Phaät khieån traùch: "Ñoù laø vieäc aùc. Ngöôøi boá thí khoâng bieát löôïng ñònh thì ngöôøi thoï nhaän cuõng phaûi bieát caân nhaéc chöù! Ñoù laø ñieàu phi phaùp, phi luaät, traùi lôøi Ta daïy, khoâng theå duøng vieäc ñoù ñeå nuoâi lôùn phaùp thieän

ñöôïc. Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp xin löông thöïc ñi ñöôøng". Theá roài, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo soáng taïi thaønh Vöông xaù phaûi taäp hôïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: Neáu Tyø-kheo ñeán nhaø baïch y hoï cuùng döôøng baùnh buùn thoaûi maùi, thì ñöôïc nhaän hai, ba baùt, roài ñem veà cuøng aên vôùi Tyø-kheo khoâng beänh. Neáu nhaän quaù soá ñoù maø ñem veà khoâng cuøng aên vôùi Tyø-kheo khoâng beänh, thì phaïm Ba-daï-ñeà.

Giaûi Thích: Tyø-kheo: Hoaëc moät, hoaëc hai, hoaëc nhieàu ngöôøi. Nhaø baïch y: Caùc gia ñình Saùt-lôïi, Baø-la-moân, Tyø-xaù, Thuû-ñaø-la cuùng döôøng baùnh hoaëc buùn. Baùnh: Ñoù laø caùc thöù baùnh laøm baèng luùa ñaïi maïch, tieåu maïch, gaïo teû, ñaäu... Buùn: Ñoù laø caùc loaïi buùn ñöôïc laøm baèng luùa ñaïi maïch tieåu maïch, gaïo teû, ñaäu... Ba baùt: Ñöôïc nhaän toái ña ba baùt. Mang ñi ra ngoaøi: Mang ñeán nôi maø mình muoán. Tyø-kheo khoâng beänh: Tyø-kheo coù söùc löïc coù theå

ñeán nhaø aáy. Cuøng aên vôùi Tyø-kheo khoâng beänh: Thöùc aên ñem veà neân cuøng aên chung, neáu khoâng cuøng aên chung thì phaïm Ba-daï-ñeà. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Laïi coù caùc tröôøng hôïp: Vaät duøng ñeå tieãn ñöa, löông thöïc ñi ñöôøng, löông khoâng phaûi laøm cho Tyø-kheo maø laøm ñeå ñöa tieãn, cho moät caùch haøo phoùng. Vaät duøng ñeå tieãn ñöa: Nhö baùnh duøng ñeå tieãn ñöa coâ Haït Nhaõn. Löông thöïc ñi ñöôøng: Nhö tröôøng hôïp ngöôøi chuû khaùch buoân Voâ UÙy. Baùnh buùn: Nhö treân ñaõ noùi. Khoâng phaûi vì Tyø-kheo: Voán laø vì ngöôøi khaùc maø laøm löông thöïc ñeå tieãn ñöa. Cho moät caùch haøo phoùng: Nhö caùch cho cuûa meï con coâ Haït Nhaõn, caùch cho cuûa vôï choàng oâng khaùch buoân thì Tyø-kheo ñöôïc nhaän ba baùt, roài ñem ra ngoaøi cuøng aên vôùi Tyø-kheo khoâng beänh. Neáu Tyø-kheo nghó nhö sau: “Ai hôi söùc ñaâu maø laøm cho nhieâu kheâ”, roài noùi vôùi Öu-baø-di: “Muùc ñaày moät baùt ñoå vaøo trong moät toâ, roài muùc ñaày baùt khaùc ñoå vaøo moät toâ khaùc”. Ñoaïn thaày töï duøng moät baùt, roài

daën ngöôøi nöõ gia chuû: “Neáu coù Tyø-kheo ñeán thì baø cho moät baùt naøy. Neáu coù ngöôøi khaùc ñeán nöõa thì baø cho baùt thöù hai. Sau ñoù, neáu coù ngöôøi naøo ñeán nöõa, thì baø ñöøng cho. Neáu cho, thì baø seõ ñöôïc ít phöôùc ñöùc”. Baáy giôø, Tyø-kheo mang thöùc aên ra ñi, neáu giöõa ñöôøng gaëp Tyø-kheo khaùc thì neân noùi nhö sau: “Nhaø Moã giaùp kia coù thöùc aên, thaày neân ñeán ñoù laáy phaàn”. Neáu gaëp Tyø-kheo thöù hai, cuõng neân noùi nhö theá. Laïi coù caùc tröôøng hôïp: Khoâng phaûi baùnh duøng ñeå ñöa tieãn, khoâng phaûi löông thöïc ñeå ñi ñöôøng, vì Tyø-kheo, khoâng phaûi laø löông thöïc duøng ñeå ñöa tieãn, khoâng cho moät caùch haøo phoùng. Khoâng phaûi baùnh duøng ñeå ñöa daâu: Khoâng phaûi nhö tröôøng hôïp coâ Haït Nhaõn treân ñaây. Khoâng phaûi löông thöïc duøng ñeå ñi ñöôøng: khoâng phaûi nhö tröôøng hôïp oâng khaùch buoân Voâ-uùy. Vì Tyø-kheo: (thöùc aên) laøm cho Tyø-kheo, chöù khoâng phaûi laøm cho ngöôøi khaùc. Khoâng phaûi löông thöïc duøng ñeå ñöa tieãn: Tröø hai tröôøng hôïp keå treân, neáu (thöïc phaåm) laøm cho nhöõng ngöôøi khaùc thì ñöôïc nhaän laáy, khoâng phaïm. Khoâng cho moät caùch haøo phoùng: Tuøy theo thöïc phaåm nhaän ñöôïc roài mang ñi. Neáu coâ Haït Nhaõn veà nhaø choàng roài, sau ñoù meï coâ môùi cho, thì ñöôïc pheùp laáy maø khoâng coù toäi. Neáu coâ daâu veà nhaø choàng roài, coâ môùi cho (thöïc phaåm) thì ñöôïc pheùp laáy, khoâng coù toäi. Neáu ngöôøi khaùch buoân ra ñi roài, ngöôøi vôï sau ñoù môùi boá thí, thì ñöôïc pheùp laáy, khoâng coù toäi. Neáu khaùch buoân ñi ñeán muïc tieâu roài oâng môùi boá thí, thì ñöôïc pheùp laáy, khoâng coù toäi. Neáu moät nhaø kia vaøo dòp gaû choàng hay cöôùi vôï cho con maø coù khoaûn ñaõi, hoaëc nhöõng ngaøy leã hoäi, roài Tyø-kheo ñi ñeán nhaø aáy, chuû nhaân noùi nhö sau: “Thöa Toân giaû, duø toâi muoán sai ngöôøi ñi môøi, e chöa chaéc ñaõ ñöôïc, huoáng gì nay haân haïnh ñöôïc Toân giaû ñeán ñaây”. Neáu nhö theá thì ñöôïc laáy thoaûi maùi, khoâng coù toäi. Theá neân noùi (nhö treân).

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.